

5. Основні завдання діяльності та типи інформаційних центрів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.studfiles.ru/preview/5650491/page:19/>. – Назва з екрану.

Тетяна Петишко

**Наук. керівник – к.пед.н. Решетілова О. М.
м. Дніпро**

ПРАВОВІ ЗАСАДИ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ

Масиви інформації постійно зазнають руху та суттєвої модифікації, тому важливою умовою є грамотне використання інформаційних ресурсів та забезпечення їх захисту від різноманітних загроз. Сьогодні розроблено та вдосконалюється кілька напрямів такого захисту, серед яких основними вважають – правовий, організаційний і технічний.

З правової точки зору, комерційна таємниця є засобом захисту від недобросовісної конкуренції в межах реалізації права на інтелектуальну власність. Комерційна таємниця є найбільш універсальною серед інших видів інформації з обмеженим доступом, оскільки може включати в себе інформацію щодо певних фактів, подій, явищ та продукти інтелектуальної діяльності. Об'єкти інтелектуальної власності, певною мірою, захищені чинним законодавством, а решта інформації, яка має суттєве значення для конкретного суб'єкта підприємницької діяльності і може бути визнана ним як комерційна таємниця, не отримала належного правового захисту.

Комерційною таємницею можуть бути відомості технічного, організаційного, комерційного, виробничого та іншого характеру, за винятком тих, які відповідно до закону не можуть бути віднесені до комерційної таємниці. Склад та обсяг відомостей, що становлять комерційну таємницю, порядок їх захисту визначаються самостійно її власником або керівником підприємства з дотриманням чинного законодавства.

Якщо в країнах із розвинутою ринковою економікою комерційна таємниця захищається законодавством як цінний товар, то в Україні дотепер відсутній правовий механізм захисту інформації, що становить комерційну таємницю [1, с. 41].

Питання правових засад комерційної таємниці розглядалося науковцями у межах об'єктів права інтелектуальної власності, конкурентних правовідносин, відповідальності за незаконні дії з інформацією, що становить комерційну таємницю.

Жуков В. І. та Погуляев С. Ю. вважають, що право на комерційну таємницю це суб'єктивне право, що охороняється не як порушене право на об'єкт права інтелектуальної власності, а як порушене суб'єктивне право, що захищається законодавством про недобросовісну конкуренцію, або про безпідставне придбання майна їх порушником [2, с. 37; 3, с. 5].

М. К. Галянтич, навпаки, відстоює позицію, що комерційна таємниця має ознаки об'єкта права інтелектуальної власності, підкреслюючи, що доповнення патентної охорони прямою охороною комерційної таємниці відповідає інтересам добросовісних підприємців, що розробляють нову техніку й нові технології [4, с. 112, 115].

Як зазначає Іваницька Н. А., законодавець, визначаючи засоби захисту комерційної таємниці, застосовує два підходи:

- абсолютного захисту, що захищає комерційну таємницю як об'єкт інтелектуальної власності від посягань будь-яких третіх осіб;
- відносного захисту, що передбачає захист нелегкодоступної та незагальновідомої комерційної інформації, щодо якої вжито заходів для збереження її таємності, від актів недобросовісної конкуренції.

Так, перший підхід, що відображений у цивільному, господарському та кримінальному праві, є відносно новим для національного законодавства і виконує функцію загального захисту комерційної таємниці. У свою чергу другий підхід, притаманний конкурентному та адміністративному праву, має тривалішу історію застосування і передбачає цілеспрямований захист комерційної таємниці від посягань конкурентів [5, с. 10].

Важливим фактором використання комерційної таємниці є можливість доступу. Специфіка цього виду інформації обумовлює те, що доступ до неї посадових осіб державних органів повинен бути обмежений.

Положення багатьох статей законів, які регулюють повноваження органів державної влади з точки зору використання інформації з обмеженим доступом, досить категоричні й потребують узгодження з іншими законодавчими актами, що регулюють питання, пов'язані з комерційною таємницею. Відповідно до положення статті 20 Проекту Закону «Про комерційну таємницю», надання державному органу інформації, яка становить комерційну таємницю, здійснюється за вмотивованою постановою посадової особи, визначеної законодавством, або за рішенням суду, в якому зазначається компетенція цього органу та посадової особи, а також на основі якого конкретного закону вимагається інформація, її обсяг та мета використання.

Отже, сьогодні існує потреба в удосконаленні чинного законодавства про комерційну таємницю. Проблема вимагає необхідності подальшої законодавчої, науково-дослідної роботи та постійної розробки практичних рекомендацій щодо вдосконалення системи організації захисту інформації, яка містить комерційну таємницю.

Джерела та література

1. Сляднева А. О. Определение понятия коммерческой тайны субъекта хозяйствования / А. О. Сляднева // Підприємництво, господарство і право. – К., 2004. – № 9. – С. 40-43.
2. Жуков В. І. Підстави для розширеного тлумачення терміна «інформація» в чинному законодавстві України // Інтелектуальна власність. – К., 2006. – № 9. – С. 37.
3. Погуляев С. Ю. Передача технології як вклад в просте товариство: Автореф. дис. канд. юрид. наук. – Х., 2002. – С. 5.
4. Галянтич М. К. Промислова власність: правові засоби охорони та захисту: Монографія. – К., 2003. – С. 112, 115.
5. Іваницька Н. А. Захист комерційної таємниці підприємства за українським законодавством / Н. Іваницька // Бизнес и безопасность. – Львів, 2004. № 6. – С. 10.